

Posudek konzultantky
na rigorózní práci Mgr. Diany Lokajíčkové na téma:
Mediace jako alternativní způsob řešení sporů

I.

K volbě tématu:

Zvolené téma je relativně obecné a široké a nelze jej považovat za osobité. Přibývá však otázek, jejichž vyjasnění je pro praktické využití mediace nezbytné. Dalším důvodem pro takto široké téma může být skutečnost, že mediace je zakotvena v právním řádu České republiky letos již 10. rokem a tak je namístě hodnocení zkušeností s tímto institutem v podobě komplexní práce.

II.

K systematice práce:

Předložená práce má deklarovaný rozsah 251 652 znaků. Systematicky je text rozvržen do 9 kapitol. Postupně se autorka věnuje pojmu *konflikt*, mediaci obecně (jejímu vymezení, principům, etickým limitům a dalším obecným otázkám), připomíná historický vývoj mediace, mediační styly, soudem nařízenému setkání s mediátorem, průběhu mediace, ukončení mediace, využití mediace, resp. prostředkům efektivnějšího využití mediace. Systematika práce vykazuje jisté nevyrovnanosti, zejm. v druhé kapitole, jejíž obsah neodpovídá názvu. Další partie hodnocené práce však již respektují vnitřní systém tématu a téma systematicky pokrývají a vyčerpávají. Práce obsahuje velmi rozsáhlý soubor příloh.

III.

K vlastnímu zpracování rigorózního tématu:

Autorka postupuje ve svých úvahách věcně správně od otázek obecných k otázkám praktickým a detailním a práci uzavírá úvahou shrnující, která obsahuje i náměty *de lege ferenda*.

Nejprve je analyzován pojem konfliktu, rozlišování konfliktů, resp. kritéria tohoto rozlišování a dále pak uvádí autorka klasifikaci jednotlivých forem ADR, které nezůstává u povrchního rozlišování podle míry formálnosti (která je obtížně porovnatelná).

Další kapitola se již věnuje mediaci, jejímu legálnímu vymezení. Legální definicí však tato partie nezačíná, když autorka namísto tohoto uvádí nařízené setkání s mediátorem. Přisvědčit lze naopak autorce ohledně jejího hodnocení některých legislativně-technických nedostatků zákona o mediaci. Stejně tak ohledně potenciálu mediace v rámci incidenčních sporů v insolvenčním řízení. V této partii jsou dále rovněž přibližovány a komentovány i etické normy pro činnost mediátora (tuzemské i zahraniční). Na s. 25 charakterizuje autorka spotřebitelské spory jen jedním hlediskem. Autorka popisuje i právní regulaci mediace v ČR, dále pak kritéria, podle kterých se mediace vnitřně diferencuje (jde o stručný, ale výstižný výklad, resp. popis) a její principy (zde oceňuji mj. výklad ohledně významu, povahy a struktury mlčenlivosti). Další kapitola zasvěceně přibližuje milníky historického vývoje mediace a její specifika (v porovnání se smírem a soudním řízením, včetně podrobně zpracované tabulky porovnání nákladů).

Následující čtvrtá kapitola se věnuje postavení mediátora *de lege lata*, proto její název není zcela výstižný, když naznačuje širší obsah. V kapitole je mj. vykládán systém, resp. právní rámec přístupu k profesi mediátora, dohled nad poskytováním mediace, systém vzdělávání mediátorů oprávněně autorkou kritizovaný. Samostatné oddělené výklady se zabývají institutem nařízeného setkání s mediátorem, kde autorka mj. správně argumentuje proti přípustnosti odvolání proti usnesení o nařízení setkání s mediátorem. Přínosná je i analýza dat od r. 2017, resp. 2015.

Pak se již autorka věnuje průběhu mediace a jejímu ukončení. Poslední dvě kapitoly (které mohly být sloučeny do jedné) se věnují možnému využití mediace a autorka zde s výbornou znalostí platného práva rozebírá jednotlivé oblasti práva a benefity řešení konfliktů v těchto oblastech cestou mediace. Konečně se pak v této kapitole věnuje pozornost i efektivnějšímu využití mediace, přičemž autorka např. zmiňuje vhodnost právní úpravy mediační doložky a ustavení profesní organizace.

Autorčina osobní praktická zkušenost a hluboký zájem o zvolené téma se v jejím zpracování projeví. Kromě výše uvedených výhrad ohledně vnitřního systému práce je práce velmi zdařilým zvládnutím širokého a komplexního tématu. Je sepsána na základě velmi obsáhlého seznamu zdrojů, včetně cizojazyčných a judikatorních. Autorka tak prokazuje schopnost samostatného zvládnutí tématu. Práce je ve svém celku zdařilým zvládnutím nelehkého zadání.

Předložená práce Mgr. Diany Lokajíčkové svým rozsahem, obsahem i způsobem zpracování splňuje požadavky kladené na tento druh prací, proto ji d o p o r u č u j i k ústní obhajobě, v jejímž rámci necht' se autorka vyjádří k následujícím otázkám: jaké další výhrady z hlediska principů ADR lze mít proti platné právní úpravě činnosti a fungování Finančního arbitra? Vyvrací graf na s. 7 práce jednoznačně závěr o vhodnosti dohody na způsobu řešení sporu před vznikem sporu? Jaký je názor autorky na závěry rozhodnutí uvedeného na s. 16

V Praze dne 5.5.2022

Prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D